

תקון שלושים ושנים

ליל כ"ד באדר

הגאולה בכח "אל שדי" ע"י משה

ולכל היד החזקה בזמנא דעאלו ישראל לארעא. דכדין פלהו סטרין מסאבין דהוו מתאחדין תמן, אתכנשו פחד לאתפקא לקבליהו. מאן אנון? אלן ל"א מלכים. ורזא דמלה, ישראל מסטרא דאברהם הוה להו למיעל לארעא בניחא דכלא, מסטרא דימינא, אל ודאי. דאתמר בה: וארא אל אברהם וכו' באל שדי (שמות ו, ג). דשדי איהו צדיק ונטיל מפל ספירן. וכד נטיל מימינא אקרי הכי אל שדי. וכד נפקו ממצרים, אי לא חבו, הוו צריכין למיעל ברזא דא לארעא בניחא דכלא בלא קרבא. ורזא דא מש"ה, א"ל שדי, דעל ידו אצטריף להו למיעל. פיון דחבו חילא דא לא אתקנים.

ולכל היד החזקה – בזמן שנכנסו ישראל לארץ. שאז כל הצדדים הטמאים שהיו אוחזים שם, התאספו כאחד להתחזק כנגדם. ומי הם? אלו ל"א [שלושים ואחד] מלכים! וסוד הדבר, ישראל שהם מצד אברהם [חסד – ימין], היה [ראוי] להם להכנס לארץ במנוחה שלמה, מצד ימין, אל [חסד] בודאי. שנאמר בו: וארא אל אברהם וגו' באל שדי (שמות ו, ג). ששדי – הוא צדיק, ונטיל מפל הספירות. וכאשר נוטל מימין [חסד שהוא אל], נקרא כד: אל שדי. וכאשר יצאו ממצרים, אלו לא שחטאו היו צריכים להכנס בזה הסוד [של אל שדי] לארץ, במנוחה גמורה בלא קרב. וזה סוד מש"ה, [שהוא כמנון] א"ל שדי, שעל ידו היו צריכים לכנס. פיון שחטאו, הכח הזה לא נתקנים.

ובזמנא דעאלו חשבו סטרין אחרנין דבחיילא דא יעלו. מיד אתתקפו

ובזמנא שנכנסו [לארץ], הסטרין אחרנין חשבו שבכח זה [של אל שדי] יכנסו.

1. ל"א מלכים שעשה יהושע מלחמה כנגדם, ע"פ יהושע יב, ט - כד.

2. עי' "שדי דא צדיק", זהר פנחס רכב, ע"ב; שם רנח, ע"א; ת"ז, ת"י כב, סו, ע"א; ת"ז ת"י מז, פד, ע"א; ת"י ע, קכב, ע"ב.

[ולכן] מִיד הַתְּחִיבָהוּ פְּנִימָה שְׁלוּשִׁים
וְאַחַד [מַלְכִים] פְּנִינָה א"ל זֶה. וְאִז
הַצְּמִירָה יִצְחָק לְהַתְּעוֹרֵר בְּתַקְפּוֹ עַל יְדֵי
יְהוֹשֻׁעַ. וּמִשָּׁה, בִּינֵן שֶׁהוּא בְּסוּד שֶׁל אֵל
שְׂדֵי, לֹא הִכְנִים אוֹתָם, אֲלֵא יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁנֶּאמַר עֲלוּ: פֶּאֶשֶׁר הִיִּיתִי עִם מִשָּׁה
(וְגו') [אַתְּהִי עִמּוֹ...], רַק חֲזַק וְאַמִּץ
(יְהוֹשֻׁעַ א, הִזו), [חֲזַק] – מִצַּד שֶׁל אֱלֹהִים
[גְּבוּרָה], וְלֹא מִצַּד שֶׁל אֵל [חֲסֵד]. וְעַם
כָּל זֹאת, מִשָּׁה הִכִּין הַכֵּל [גַּם אֶת
הַכְּנִיסָה לְאַרְץ עַל יְדֵי יְהוֹשֻׁעַ]. לְפִיכָּה,
וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה, חֲזַק וְאַמִּץ בְּדַאי.

וּבַהֲתַחֲלָה, אֵלֹו זְכוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם,³
בְּמִנּוּחָה הָיוּ יוֹצְאִים, וּבְמִנּוּחָה הָיוּ
נִכְנָסִים. וְכִיּוֹן שֶׁלֹּא זְכוּ, נֶאמַר לְמִשָּׁה
[כְּבֹר בְּמִצְרַיִם]: עֲתָה תִרְאֶה (שְׁמוֹת
ש, א) וְאִין אֲתָה רוֹאֶה בְּמִלְחָמַת ל"א
מַלְכִים.⁴ וְעַם כָּל זֶה, אִם אַחֲרֵי שִׁיּוּצָאוּ
לֹא הָיוּ חוֹמְאִים, הָיוּ יוֹכְלִים לְהַפְּנֵם
בְּמִנּוּחָה. אֲלֵא שָׁזָה [הַחֲטָא בְּמִצְרַיִם]
גַּרְם לָזָה [הַחֲטָא שֶׁל הַמְּרַגְלִים].

וּלְעֵתִיד לְבוֹא, יָבוֹא מִשָּׁה לְהַשְׁלִים
הַתְּקוּן שֶׁלֹּא תִקָּן עַל יְדוּ בַּפְּעַם
הַרְאִשׁוֹנָה. אִז: וְהִיְתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד
(יְשַׁעְיָה י"א), בְּיָמֵינוּ שְׁפָתוֹב: וּבְרַחֲמִים

לְקַבְּלָהוּ תִלְתִּין וְיָחַד לְקַבֵּל א"ל דָּא.
כְּדִין אֲצִטְרִיף לְאַתְעָרָא יִצְחָק בְּתַקְפָּה
עַל יְדָא דְיְהוֹשֻׁעַ. וּמִשָּׁה בְּגִין דְּאִיהוּ
בְּרִזָּא דְּאֵל שְׂדֵי לֹא אַעַל לוֹן, אֲלֵא
יְהוֹשֻׁעַ דְּאַתְמַר בֵּה: פֶּאֶשֶׁר הִיִּיתִי עִם
מִשָּׁה וְכוּ' רַק חֲזַק וְאַמִּץ (יְהוֹשֻׁעַ א, ה-ז)
מִסְטָרָא דְּאֱלֹהִים וְלֹא מִסְטָרָא דְּאֵל. וְעַם
כָּל דָּא כְּלֵא אֲזַמִּין מִשָּׁה. בְּגִין כְּף וְלִכְל
הַיָּד הַחֲזָקָה, חֲזַק וְאַמִּץ וְדַאי.

וּבְקַדְמִיתָא אֵלֹו זְכוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם,
בְּנִיחָא הָיוּ נִפְקִין וּבְנִיחָא עָאלין. וְכִיּוֹן
דְּלֹא זְכוּ אֲתְמַר לְמִשָּׁה עֲתָה תִרְאֶה
(שְׁמוֹת ש, א) וְאִין אֲתָה רוֹאֶה בְּמִלְחָמַת
ל"א מַלְכִים. וְעַם כָּל דָּא אִי בְּתַר דְּנִפְקִין
לֹא חָאבוּ, הָיוּ יְכַלִּין לְמִיעֵל בְּנִיחָא.
אֲלֵא דְהָא גְרִים לְהָאִי.

וּלְזַמְנָא דְּאֲתִי יִיתִי מִשָּׁה לְאַשְׁלֵמָא
תְּקוּנָא דְּלֹא אֲתַתְּקֵן עַל יְדֵה בְּזַמְנָא
קְדָמָא. כְּדִין וְהִיְתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד

3. יצחק שהוא כנגד הגבורה - יד החזקה, ויהושוע שהוא בחינת מב"י מתחזק ביצחק, בסוד הוד הנעשית גבורה. (ראה סידור הרמח"ל בברכת "מודים").

4. נלענ"ד לפרש הפיסקה הנ"ל כך: אלו זכו בני ישראל להאמין למשה כבר מהתחלה בעת בואו אליהם למצרים "היו יוצאים במנוחה". ואולי זה מה שרמז למעלה: "וכאשר יצאו ממצרים אלולא שחטאו", נראה שלא מדובר כאן בחטא העגל אלא בחטא זה שלא האמינו מיד בגאולה ע"י משה, ע"י שמות ה, כא; וכן שם ו, ט; וכן משמע ביחזקאל כ ה-ט.

5. ע"י סנהדרין קיא ע"א.

גְּדוּלִים אֶקְבָּצֶד (שם נד,ז), [מִצַּד יָמִין] א"ל, וְדַאי. בְּגִלָּל זֶה [בְּזִמְנוֹ יְהוֹשֻׁעַ]: וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה, לְהוֹצִיא אוֹתוֹן מִמְּאוֹת מְהָרָץ [בְּבַחֲנֵת הַל"א מְלָכִים]. וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל – [זֶה רַק] לְאַחַר שִׁישְׁבוּ [יִשְׂרָאֵל] בְּאַרְץ, שִׁיפְחָדוּ מֵהֶם אוֹתָם הַטּוֹמְאוֹת שֶׁלֹּא לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם.

וְאֶלְמָלֵא חָבּוּ בְּאַרְעָא, תְּקוּנָא דָּא הָהּ שְׂדִי] הָיָה עוֹלָה וּמְתַחֲזֵק [וְלֹא הָיָה גְּדוּלִים]. בִּיּוֹן שְׁחַטָּאוּ פְּתוּב: עַל גְּהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ (תְּהִלִּים קלז,א), שִׁשָּׁם [בְּכַבֵּל] נִגְלָה לָהֶם מִשֶּׁה רְעִיא מְהִימָנָא, וּבְקִשׁ לְחֹזֵק הַתְּקוּנָא בְּכִרְאוֹשׁוֹנָה, וְלֹא יָכוֹל [לְתַקְּנָם]. אִזְּ הַתְּחִילוּ בְּלָם לְבַפּוֹת. וְלַעֲתִיד לְבּוֹא הוּא [מִשֶּׁה] יָבֵא לְהַשְׁלִים כָּל הַתְּקוּנָא [שֶׁל אֵל שְׂדִי] כְּמוֹ שְׂרָאוּי.⁶

(ישעיה יא, י) בְּזִמְנָא דְכְּתִיב וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים אֶקְבָּצֶד (שם נד, ז) א"ל וְדַאי. בְּגִין דָּא וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה, לְאַפְקָא אַנּוּן מְסַאָבִין מְאַרְעָא. וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, לְבַתֵּר דְּקִימוּ בְּאַרְעָא, דִּינְדְּחִלוֹן מִנְיָהּוּ אַנּוּן מְסַאָבִין דְּלֹא לְאַתְקַרְבָּא לְהוּ.

וְאֶלְמָלֵא חָבּוּ בְּאַרְעָא, תְּקוּנָא דָּא הָהּ סְלִיק וְאַתְתַּקַּף. בִּיּוֹן דְּחָבּוּ פְּתִיב עַל גְּהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ (תְּהִלִּים קלז, א) דְּתַמָּן אַתְגְּלִי לְהוּ מִשֶּׁה רְעִיא מְהִימָנָא וּבְעָא לְאַתְקַפָּא תְּקוּנָא בְּבִקְדָמִיתָא וְלֹא יָכִיל. בְּדִין שְׂרוּ כְּלָהּוּ בְּכִין. וּבְזִמְנָא דְאַתִּי יִתִּי אִיהוּ לְאַשְׁלָמָא כָּל תְּקוּנֵין פְּדָקָא גְּאוֹת.

6. עיי' שערי אורה עמ' 112; רחמים גדולים הם בחינת כתר, וכידוע עתיד הכתר (שער הנ) להתגלות למשה רבינו.

7. בזמן עלית עזרא: עיי' ברכות ד, סע"א.

8. עיי' זהר כי תצא, ח"ג, רפ, ע"א, יחוד אל שדי (יסוד מלכות) נעשה מכוח הכתר, עיי' שערי אורה עמ' 200.